

Bestuurssamenvatting benchmark ambtelijke organisatie Gemeente Goirle

Peildatum gegevens: 1 januari 2015

Datum samenvatting: 25 maart 2016

Contactpersonen Berenschot: Alike Mouthaan en Bahamin Khossravi

Inleiding

In dit benchmarkonderzoek staat de volgende vraag centraal: *hoe verhouden de apparaatskosten¹ van uw gemeente (primair proces en overhead) zich tot die van andere, vergelijkbare gemeenten?*

Doel van ons onderzoek is het bieden van objectieve vergelijkingsinformatie die uw veronderstellingen bevestigen of juist 'verbaaspunten' opleveren. De benchmarkuitkomsten kunnen u helpen het gesprek aan te gaan binnen uw gemeente. De gepresenteerde resultaten moeten niet beschouwd worden als norm. Ze geven aan of verder onderzoek zinvol is en waarop dit onderzoek zich zou moeten richten. Voor het bereiken van een optimale omvang van uw ambtelijke organisatie, rekening houdend met uw specifieke situatie, is een verdiepende analyse aan te bevelen.

Methode benchmarkonderzoek ambtelijke organisatie gemeenten

Jarenlang bracht Berenschot de formatie van gemeenten aan de hand van de BBV-indeling in kaart. Doordat gemeenten steeds meer taken uitbesteden of onderbrengen in een gemeenschappelijke regeling, volstaat een vergelijking van alleen uw vastgestelde formatie niet meer. Om een goede vergelijking te kunnen maken, staan daarom in deze vernieuwde benchmark de apparaatskosten centraal. Hiertoe rekenen wij uw loonkosten, materiële kosten, kosten van inhuur en kosten van taken belegd bij derden, waarin wij corrigeren voor opbrengsten uit diensten voor. Daarnaast hebben wij net zoals voorgaande jaren ook de fte's van uw gemeente in kaart gebracht.

In deze benchmark maken we onderscheid tussen uw primaire proces en overhead. In het primair proces hebben wij een uitsplitsing gemaakt naar 24 clusters. Per cluster krijgt u inzicht in uw totale kosten en formatie met betrekking tot uitvoering, beleid, regie/contractmanagement en vergunningverlening. De kosten en formatie van uw overhead brengen we aan de hand van 11 categorieën in kaart. Deze gehanteerde indeling biedt u inzicht in hoe u zich als gemeente verhoudt ten opzichte van andere gemeenten en op welke taken er mogelijk nog efficiency ofwel kostenbesparingen gerealiseerd kunnen worden.

Naast de kosten en de formatie geven wij per cluster en overheadcategorie ook een aantal werklastbepalende indicatoren terug. Daarbij hebben we gebruik gemaakt van een combinatie van door uw gemeente aangeleverde data en open data.

¹ Dit zijn de totale apparaatskosten (loonkosten, materiële kosten, inhuurkosten, kosten taken belegd bij derden gecorrigeerd voor opbrengsten uit diensten voor derden) van het primair proces en de overhead.

Referentiegroep

Bij het vergelijken van de gegevens houden wij rekening met verschillen tussen gemeenten. In de benchmark hebben wij daarom een referentiegroep samengesteld die het beste past bij uw gemeente, rekening houdend met de volgende kenmerken: het aantal inwoners, bevolkingsdichtheid, sociale structuur, percentage van de taken in het primaire proces belegd bij derden² en centrumfunctie. De best passende referentiegroep voor uw gemeente is als volgt³:

Naam gemeente	Inwoners	Bevolkingsdichtheid	Sociale structuur	% taken belegd bij derden primair proces	Centrumfunctie
Borger-Odoorn	25.506	93	Redelijk	38%	Weinig
Cranendonck	20.540	269	Goed	40%	Weinig
De Bilt	42.036	635	Goed	33%	Weinig
Goirle	23.145	550	Goed	37%	Weinig
Haaksbergen	24.321	232	Goed	31%	Redelijk
Heusden	43.191	548	Goed	43%	Redelijk
Lochem	33.249	156	Goed	57%	Weinig
Texel	13.581	84	Redelijk	21%	Redelijk
Venray	43.202	265	Redelijk	45%	Sterk
Waalre	16.765	748	Goed	49%	Weinig

² Hierbij hebben wij uw totale kosten in het primaire proces dat u belegt heeft bij derden uitgedrukt als percentage van uw totale kosten in het primaire proces.

³ Aangezien dit de eerste benchmarkronde is van onze vernieuwde benchmark hebben wij de keuze uit een beperkt aantal deelnemers.

Benchmarkuitkomsten

Hieronder presenteren wij allereerst de benchmarkuitkomsten voor uw gemeente op totaalniveau (primair proces en overhead). Vervolgens zoomen wij in op de uitkomsten van uw primair proces en uw overhead.

Totaalniveau: primair proces + overhead

De totale apparaatskosten⁴ per inwoner van de gemeente Goirle bedragen € 798. Uw kosten liggen 6% lager dan het gemiddelde van de referentiegroep. Uitgedrukt in euro's zijn uw totale apparaatskosten € 1.195.101 lager dan gemiddeld.

Primair proces

Apparaatskosten primair proces

De apparaatskosten van het primaire proces van de gemeente Goirle bedragen € 620 per inwoner. Deze kosten zijn voor uw gemeente 5% lager dan het gemiddelde van de referentiegroep. Het betreft een absolute afwijking van -€ 687.071.

Uitsplitsing naar type taken (in kosten en fte's)

Het primaire proces hebben we in de benchmark uitgesplitst naar uitvoering, beleid, regie/contractmanagement en vergunningverlening. Wanneer we kijken naar deze onderverdeling zien we dat de lagere kosten op totaalniveau worden veroorzaakt door lagere kosten op de volgende type taken: uitvoering (-€ 1.446.413) en regie/contractmanagement (-€ 220.835). Daarentegen zijn de kosten op de type taken beleid (+€ 853.817) en vergunningverlening (+€ 126.360) hoger dan het gemiddelde van de referentiegroep.

De gemeente Goirle zet in het primaire proces op totaalniveau 18,3 fte minder formatie in dan het gemiddelde van de referentiegroep. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat met name op de uitvoering veel minder eigen formatie wordt ingezet (-17,1 fte). Tevens is de formatie van regie- en contactmanagement lager dan gemiddeld (-3,4 fte). Daarentegen wordt iets meer formatie dan gemiddeld ingezet op vergunningverlening (+1,4 fte) en beleid (+0,8 fte).

Interne kosten versus kosten taken belegd bij derden

Bij Goirle is 37% van de totale apparaatskosten van het primair proces belegd bij derden en 63% van de apparaatskosten zijn interne apparaatskosten (loonkosten, materiële kosten gecorrigeerd voor opbrengsten uit diensten voor derden). Bij de gemeenten in de referentiegroep is gemiddeld 39% van hun totale apparaatskosten van het primair proces belegd bij derden. Hieruit blijkt dat Goirle in vergelijking met de referentiegroep een kleiner aandeel van de apparaatskosten van het primair proces buiten de deur heeft belegd.

⁴ Dit zijn de totale apparaatskosten (loonkosten, materiële kosten, inhuurkosten, kosten taken belegd bij derden gecorrigeerd voor opbrengsten uit diensten voor derden) van het primair proces en de overhead.

Overhead

Apparaatskosten overhead

De overheadkosten van de gemeente Goirle bedragen € 178 per inwoner. Dit is 11% lager dan het gemiddelde van de referentiegroep. Het is echter bij de vergelijking van de overhead van belang om stil te staan bij de werklast voor de overhead. Deze wordt in onze optiek het meest bepaald door het aantal fte van de gemeente en niet door het aantal inwoners. Daarom drukken wij de overhead uit per fte van de gehele organisatie.

De overheadkosten per fte van de gehele organisatie zijn voor de gemeente Goirle 9% hoger dan het gemiddelde van de referentiegroep. Dit is een bedrag van € 356.681 meer dan het gemiddelde van de referentiegroep.

Overheadpercentage

Bij de gemeente Goirle bestaat 34,8% van de totale formatie uit overhead. Dit overheadpercentage is 3% hoger dan het gemiddelde van de referentiegroep. Uw gemeente heeft 1,3 fte meer overheadformatie dan gemiddeld.

Interne kosten versus kosten taken belegd bij derden

Van de apparaatskosten van de overhead heeft Goirle 21% belegd bij derden⁵. In de referentiegroep is dit gemiddeld 9%. Hieruit blijkt dat Goirle in vergelijking met de referentiegroep een groter aandeel van de apparaatskosten van de overhead buiten de deur heeft belegd.

⁵ Het overige deel (79%) bestaat uit de interne apparaatskosten van de overhead. Hiertoe rekenen wij de loonkosten en inhuurkosten gecorrigeerd voor opbrengsten uit diensten voor derden.

Bijlage 1

Resultaten benchmark

Berenschot

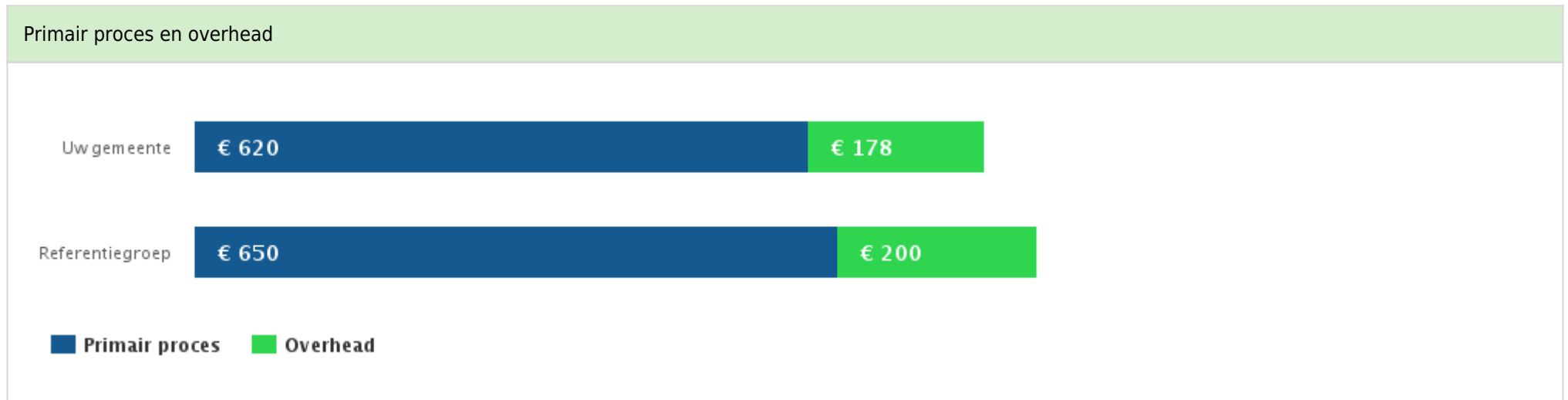
Berenschot

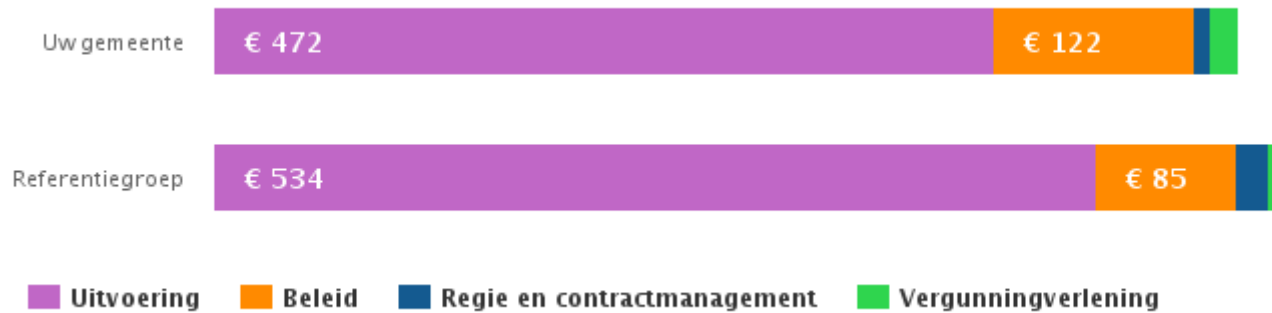
Totale kosten

€ per inwoner

Totaal apparaatskosten (primair proces + overhead)		Afwijking %	Afwijking absoluut
Uw gemeente	€ 798	-6%	€ -1.195.101
Referentiegroep	€ 849		

Primair proces

Als % van de totale apparaatskosten

Taken belegd bij derden

Primair proces

Taken belegd bij derden

Overhead

	Ingevuld in vragenlijst	Uw gemeente	Gemiddelde referentiegroep	Afwijking %	Afwijking absoluut	Kwartielscore
Totaal apparaatskosten (primair proces + overhead)	€ 18.463.070	€ 798	€ 849	-6%	€ -1.195.101	€ 799
waarvan primair proces	€ 14.346.936	€ 620	€ 650	-5%	€ -687.071	€ 605
uitvoering	€ 10.916.403	€ 472	€ 534	-12%	€ -1.446.413	€ 475
beleid	€ 2.827.742	€ 122	€ 85	43%	€ 853.817	€ 69
regie en contractmanagement	€ 208.842	€ 9	€ 19	-51%	€ -220.835	€ 5
vergunningverlening	€ 393.949	€ 17	€ 12	47%	€ 126.360	€ 8
waarvan overhead	€ 4.116.134	€ 178	€ 200	-11%	€ -508.030	€ 175

Totale formatie (primair proces en overhead)

Fte per 1.000 inwoners

	Ingevuld in vragenlijst	Uw gemeente	Gemiddelde referentiegroep	Afwijking %	Afwijking absoluut	Kwartielscore
Totaal aantal fte (minus fte voor derden)	117,83	5,09	6,24	-18%	-26,5	5,2
waarvan primair proces (minus fte voor derden)	76,83	3,32	4,11	-19%	-18,3	3,5
uitvoering	46,28	2,00	2,74	-27%	-17,1	2,0
beleid	22,44	0,97	0,94	4%	0,8	0,9
regie en contractmanagement	2,40	0,10	0,25	-59%	-3,4	0,1
vergunningverlening	5,71	0,25	0,19	33%	1,4	0,1
waarvan overhead (minus fte voor derden)	41,00	1,77	2,12	-17%	-8,2	1,8